Lausunto
3.2.2026

Kirjallinen lausunto ympäristövaliokunnalle VNS 9/2025 vp Valtioneuvoston selonteko: keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Suomen Kiertovoima ry (KIVO) kiittää mahdollisuudesta kirjalliseen lausuntoon koskien keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

KIVO haluaa kiinnittää huomiota ilmastosuunnitelmassa esitettyyn kuvaukseen ja esitettyihin perusteluihin jätehuollon päästökehityksestä. Luvuissa 5.5 ja 6.2.5 kuvataan jätehuollon (jätteiden käsittely ja jätteenpoltto) kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja toimialan kehitystä yleisesti. Kuvaus on pääosin asiallinen ja tunnistaa toimialalla koko 2000-luvun käynnissä olleen ja edelleen jatkuvan voimakkaan kehityksen. Kehityksen taustalla on ennen kaikkea EU:n jätehuollon säädösten kehitys.

Haluamme kuitenkin huomauttaa, että eräissä yksityiskohdissa kuvaus voi luoda virheellisen ymmärryksen. Esimerkiksi luvun 5.5 kuviosta 15 sivulla 70 saa sen kuvan, että orgaanista jätettä sijoitettaisiin edelleen kaatopaikoille. Kuvion 15 selitettä tulisi korjata siten, että lukija ymmärtää kaatopaikkojen tilastoitu kasvihuonekaasu on peräisin kaatopaikoille menneinä vuosikymmeniä päätyneen orgaanisen jätteen hitaasta hajoamisesta, eli kyseessä on ns. historiallisen toiminnan päästö. Tällä päästöllä ei ole käytännössä yhteyttä vuonna 2023 syntyneisiin jätteisiin ja niiden käsittelyyn.

Kokonaisuudessaan jätehuollon kuvausta tulisi mielestämme kehittää huomioimaan siitä kiertotalouden myötä eriytyvä jätteiden kierrätys ja jalostus, toisin sanoen materiaalien kiertotalous. Esimerkiksi kuviossa 15 sivulla 70 on koko jätehuoltotoimiala typistetty kolmeksi kokonaisuudeksi; jätteiden sijoittaminen kaatopaikoille, biologinen käsittely ja jätevesien puhdistus. Koko muu jätehuoltosektori, muun muassa muiden jätelajien kuin biojätteen jalostaminen kierrätysmateriaaleiksi, puuttuu kokonaisuudessaan. Lisäksi jätevesien puhdistusta ei ole perinteisesti mielletty osaksi jätehuoltoa vaan osaksi toista toimialaa, vesihuoltoa. Mielestämme ilmastosuunnittelussa tulisi jatkossa huomioida jätehuolto kehittyvänä toimialana osana kiertotaloutta.

Suunnitelmassa on tunnistettu jätteenpolton päästöjä lisäävä vaikutus osana jätteiden ja niistä huolehtimisen (jätehuollon ja jätteenpoltto) kokonaispäästöjen kehitystä mutta tarkasteltu mielestämme jätteiden tuontia tämän kehityksen aiheuttajana puutteellisesta näkökulmasta. On syytä huomioida, että jätteiden tuonnin taustalla on se, että jätehuollon markkina on eurooppalainen, ja EU:n laajuisesti jätteenpolttokapasiteettia on liian vähän kaiken EU-jäsenmaissa syntyvän kierrätykseen kelpaamattoman jätteen tehokkaaseen hyödyntämiseen. Jätteen energiahyödyntämisen kannalta Suomi yhdessä muiden Pohjoismaisen kanssa ovat kierrätyskelvottomille jätejakeille ja rejekteille luontainen käsittelijä, sillä kierrätyskelvoton jäte voidaan hyödyntää tehokkaasti lämpönä kaukolämpöjärjestelmissä.

Kannatamme sitä, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti siihen, että jätteenpolttolaitokset sisällytetään EU:ssa päästökauppaan. Oleellista on se, että tämä muutos tehdään EU-tasolla samanaikaisesti kaikkia jäsenmaita koskevasti. Tärkeää on myös se, että nykyiseen päästökauppajärjestelmään

tehdään tarvittavat muutokset, jotta jätteenpolton erityispiirteet tulevat asianmukaisesti huomioitua muun muassa kestävän hiilentalteenoton ja hyödyntämisen mahdollistamiseksi.

Helsingissä 3.2.2026

Suomen Kiertovoima ry
Jutta Laine-Ylijoki
Toimitusjohtaja